

143. sz. Ajánlás

a munkavállalók üzemi képviselőinek védelméről és kedvezményeiről

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

Amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1971. június 2-án ötvenhatodik ülészakára ült össze,

Miután elfogadta a munkavállalók üzemi képviselőiről szóló 1971. évi Egyezményt, és

Miután úgy határozott, hogy különböző javaslatokat fogad el a munkavállalói képviselők számára a vállalkozás területén biztosítandó védelemről mely kérdés az ülészak napirendjének ötödik pontjaként szerepelt, és

Miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Ajánlás formájában adja közre;

a mai napon, 1971. június 23-án elfogadja az alábbi Ajánlást, mely a "Munkavállalók üzemi képviselőiről szóló 1971. évi Ajánlás" néven idézhető:

I. A MEGVALÓSÍTÁS MÓDSZEREI

1. A jelen Ajánlásnak a nemzeti törvények és rendelkezések vagy kollektív szerződések segítségével vagy bármely más, a nemzeti gyakorlattal összhangban álló módon lehet érvényt szerezni.

II. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

2. A jelen Ajánlás szempontjából a "munkavállalói képviselők" azon személyeket jelentik, akiket a nemzeti törvények vagy gyakorlat ilyenként ismer el, akár-

- (a) szakszervezeti képviselők, nevezetesen egy szakszervezet vagy ilyen szervezetek tagjai jelölték ki vagy választották ki őket; vagy
- (b) választott képviselők, nevezetesen olyan képviselők, akiket a vállalkozás munkavállalói szabadon választanak a nemzeti törvények és rendelkezések vagy kollektív szerződések szabályai szerint, és akik feladata nem tartalmaz olyan tevékenységet, melyeket az adott országban a szakszervezetek kizárólagos kiváltságaként ismernek el;

3. A nemzeti törvények és rendelkezések, kollektív szerződések, döntőbírói ítéletek vagy bírósági döntések meghatározhatják, mely munkavállalói képviselők legyenek jogosultak a jelen Ajánlásban biztosított védelemre és lehetőségekre.

4. Ahol ugyanabban a vállalkozásban szakszervezeti képviselők és választott képviselők is vannak, ahol szükséges, meg kell tenni a megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy a választott képviselők meglétét ne arra használják, hogy a szakszervezetek vagy saját képviselőjük helyzetét aláássák, illetve az együttműködés minden formájának bátorítása érdekében a választott képviselők és a szakszervezetek és ezek képviselői között.

III. A MUNKAVÁLLALÓI KÉPVISELŐK VÉDELME

5. A munkavállalók képviselői részesüljenek a vállalkozásban megfelelő védelemben bármely, velük szemben alkalmazott hátrányos tartalmú cselekedettel szemben, beleértve az elbocsátást, mely munkavállalói képviselői vagy szakszervezeti tagi jogállásukon vagy tevékenységükön, illetve szakszervezeti tevékenységekben való részvételükön alapszik, eladdig, míg a hatályos törvényekkel vagy kollektív szerződésekkel, illetve kölcsönösen jóváhagyott megállapodásokkal összhangban cselekszenek.

6. (1) Ahol nincs elégséges, a témához illeszkedő olyan védőintézkedés, mely a munkavállalókra általánosságban vonatkozik, ott konkrét intézkedésekre van szükség a munkavállalói képviselő hatékony védelmének biztosítása érdekében.

(2) Ezek például az alábbi intézkedéseket foglalhatják magukba:

- (a) a munkavállalói képviselők munkaviszonyának végével kapcsolatos okok részletes és pontos meghatározása.
- (b) egy független, akár állami akár magánkeretek között szerveződött testülettel vagy egy közös testülettel való konzultáció kötelezettsége, egy attól származó tanácsadói vélemény vagy jóváhagyás kikérése mielőtt egy munkavállalói képviselő elbocsátása véglegessé válik;
- (c) egy speciális újraértékelési eljárás, melyhez azon munkavállalói képviselők folyamodhatnak, akik úgy érzik, hogy munkaviszonyukat indokolatlanul mondták fel, illetve, hogy foglalkoztatási körülményeikben számukra kedvezőtlen változás állt be, vagy, hogy igazságtalan bánásmódban részesültek.
- (d) rendelkezés a munkavállalói képviselők munkaviszonyának indokolatlan felmondásával kapcsolatban egy eredményes jogorvoslat lehetőségéről, mely, hacsak ez nem ellentétes az adott ország alapvető jogelveivel, tartalmazza az ilyen képviselők visszahelyezését állásukba a ki nem fizetett bérek visszamenőleges megfizetésével és addig szerzett jogaik fenntartásával;
- (e) rendelkezés, mely bármely, feltételezhetően diszkriminatív alapon történő elbocsátás vagy egy munkavállalói képviselő foglalkoztatási feltételeinek számára előnytelen megváltoztatása esetén a munkaadóra rója annak bizonyítási terhét, hogy az adott intézkedés indokolt volt;
- (f) elismert prioritás biztosítása a munkavállalói képviselőnek munkaviszonyának megtartásával kapcsolatban, ha egyébként a munkaerő-állomány csökkentése vált szükségessé a vállalkozásnál.

7. (1) A jelen Ajánlás 5. bekezdése értelmében biztosított védelem vonatkozzon azon munkavállalókra is, akik a munkavállalói képviselőválasztás vagy a kinevezés céljára alkalmazott megfelelő eljárások eredményeként már jelöltek lettek vagy e tisztségre jelölték őket.

(2) Ugyanezen védelem megadható azon munkavállalóknak is, akiknek munkavállalói képviselői jogállása megszűnt.

(3) Azon időszakot, mely alatt ezen védelem megilleti a jelen bekezdésben említett személyeket, a jelen Ajánlás 1. bekezdésében említett megvalósítási módszerek segítségével lehet meghatározni.

8. (1) Azon személyek, akik, mikor az őket foglalkoztató vállalkozásnál munkavállalói képviselői megbízásuk lejárt, folytatják megszokott munkájukat ezen vállalkozásban, rendelkezzenek minden korábbi jogukkal, illetve ezeket számukra adják vissza, beleértve azokat is, melyek munkájuk természetéhez, bérükhöz és előmeneteli fokozatukhoz kapcsolódnak.

(2) Annak kérdését, hogy vajon, illetve milyen mértékben vonatkozzanak a jelen bekezdés (1) sz. albekezdéseinek rendelkezései azon munkavállalói képviselőkre, akik megbízásukat főleg az adott vállalkozáson kívül gyakorolták, rendezzék a nemzeti törvények és rendelkezések, kollektív szerződések, döntőbírói ítéletek vagy bírói döntések.

IV. A MUNKAVÁLLALÓI KÉPVISELŐKNEK BIZTOSÍTOTT LEHETŐSÉGEK

9. (1) A munkavállalói képviselőknél olyan lehetőségeket kell biztosítani a vállalkozáson belül, melyek megfelelőek ahhoz, hogy feladatukat gördülékenyen és eredményesen tudják végezni.

(2) Ezen összefüggésben figyelembe kell venni az adott ország munkaügyi kapcsolatrendszerének adottságait, illetve az adott vállalkozás igényeit, méretét és képességeit.

(3) Az ilyen lehetőségek biztosítása nem hátráltathatja az adott vállalkozás hatékony működését.

10. (1) A munkavállalói képviselőnek a vállalkozáson belül bércsökkenés, illetve szociális és egyéb járulékos segélyek csökkentése nélkül biztosítani kell szükséges munkaidő-kedvezményt, hogy érdekképviseleti feladatát a vállalkozásnál elláthassa.

(2) Megfelelő rendelkezés híján egy munkavállalói képviselőtől elvárható, hogy engedélyt szerezzen közvetlen feljebbvalójától vagy a vezetőség másik, e célra felkért megfelelő képviselőjétől, mielőtt munkaidő-kedvezményét igénybe veszi. Ezen engedély nyomós indok nélkül nem tagadható meg.

(3) A munkavállalói képviselőnek a jelen bekezdés (1) albekezdése értelmében adott munkaidő-kedvezménynek ésszerű korlátok szabhatók.

11. (1) Hogy feladataikat eredményesen végezhesék, a munkavállalói képviselőknél megfelelő munkaidő-kedvezményt kell biztosítani arra, hogy szakszervezeti értekezleteken, tanfolyamokon, szemináriumokon, kongresszusokon és konferenciákon vegyenek részt.

(2) A jelen bekezdés (1) sz. albekezdésének értelmében a munkavállalói képviselőnek a vállalkozáson belül járó munkaidő-kedvezményt bércsökkenés, illetve szociális és egyéb járulékos segélyek csökkentése nélkül kell biztosítani, illetve annak kérdése, hogy az ebből fakadó terheket ki viselje, a jelen Ajánlás 1. bekezdésében említett megvalósítási módszerek segítségével dönthető el.

12. A munkavállalói képviselőnek a vállalkozáson belül biztosítani kell a belépés jogát minden olyan munkahelyre, ahova érdekképviseleti feladatainak ellátásához szükséges belépnie.

13. A munkavállalói képviselőknél indokolatlan késedelem nélkül lehetővé kell tenni, hogy a vállalkozás vezetésével vagy annak döntéshozatalra feljogosított képviselőjével találkozhatson, aszerint, ahogy ez feladatának megfelelő ellátásához szükséges.

14. A szakszervezeti díjak beszedésére létrehozott egyéb eljárások híján az ennek megtételére a szakszervezet által felhatalmazott munkavállalói képviselőknek legyen engedélye ezen díjakat rendszeresen a vállalkozás területén beszedni.

15. (1) A szakszervezet nevében eljáró munkavállalói képviselő legyen jogosult szakszervezeti hirdetményeket a vállalkozásnak a vezetőséggel e célra egyeztetett, a munkavállalók számára jól hozzáférhető pontjára vagy pontjaira kirakni.

(3) A jelen bekezdésben említett szakszervezeti hirdetmények és okmányok szokványos szakszervezeti tevékenységgel kapcsolatosak, és ezek közzététele nem hátráltathatja a vállalkozás üzemszerű működését, illetve nem ronthatja annak rendezettségét.

(4) A jelen Ajánlás 2. bekezdésének (b) pontja értelmében választott képviselői jogállású munkavállalói képviselőknek feladatukkal összhangban hasonló lehetőségeket kell biztosítani.

16. A vezetőség a jelen Ajánlás 1. bekezdésében említett megvalósítási módszerekben meghatározott feltételekkel és mértékben bocsássa a munkavállalói képviselők rendelkezésére mindazon fizikai létesítményeket és mindazon információt, melyek az utóbbiak feladatának ellátásához szükségesek.

17. (1) Azon szakszervezeti képviselők, akik nem a vállalkozásnál állnak alkalmazásban, de szakszervezetük egyes tagjai az adott vállalkozásnál dolgoznak, kapjanak lehetőséget a vállalkozás területére való belépéshez.

(2) Az ilyen belépés feltételeinek meghatározása történjen a jelen Ajánlás 1. és 3. bekezdéseiben említett megvalósítási módszerek alapján.